

NSA orzekł o charakterze diety radnego powiatu. Sąd stwierdził, że dieta radnego nie jest wynagrodzeniem za pracę, gdyż radny pełni funkcje społeczne. Dieta stanowi ekwiwalent utraconych korzyści (np. pomniejszonego wynagrodzenia za pracę w związku z obecnością na sesji rady), jakich radny nie uzyskuje w związku z wykonywaniem mandatu przedstawicielskiego. Brak jest zakazu ustalania diety w formie ryczałtowej, jednak uchwała w sprawie diet w takim wypadku winna przewidywać możliwość pomniejszenia kwoty w przypadku absencji radnego na posiedzeniach oraz w związku z niewykonywaniem przez niego obowiązków.

Wojewoda dokonując kontroli nadzorczej unieważnił uchwałę Rady Powiatu. Stwierdził, że ustalenie niemodyfikowalnej, ryczałtowej diety dla radnych stanowi istotne naruszenie prawa. Rada Powiatu zaskarżyła rozstrzygnięcie do WSA. Sąd podzielił stanowisko Wojewody, wskazując, że stałe, miesięczne wynagrodzenie, niezależnie od kosztów związanych z pełnieniem funkcji nie jest rozwiązaniem legalnym.

Skarżący kasacyjnie Powiat wniósł do NSA o uchylenie wyroku w całości i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania dla WSA.

NSA rozpatrując skargę na wstępie zaznaczył, że jednostki samorządu terytorialnego w RP są budowane w układzie zdecentralizowanym. Oznacza to, że cechują się względną samodzielnością i niezależnością od innych organów państwa – zwłaszcza administracji rządowej. Samodzielność jednak nie oznacza pełnej autonomii, istnieją bowiem ograniczenia. Art. 17 ust. 3 u.s.p. wskazuje, że radny może pobierać diety z tytułu członkostwa w nie więcej niż dwóch komisjach, a art. 21 ust. 4 u.s.p. nakłada na radę powiatu obowiązek, aby wysokość diet przysługujących radnemu nie przekraczała w ciągu miesiąca łącznie 2,4-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U.2022.1533 t.j.).

W pozostałym zakresie rada powiatu ma możliwość kreowania własnych zasad ustalania wysokości diet. Zasady określone przez radę powiatu muszą jednak uwzględniać rekompensacyjny charakter tego ekwiwalentu, tj. koszty poniesione w związku z wykonywaniem funkcji i zadań powierzonych radnemu oraz ewentualnych, utraconych korzyści, jakich radny nie uzyskał w związku z wykonywaniem mandatu przedstawicielskiego.

Brak jest w obowiązującym prawie zakazu ustalania diet w formie ryczałtowej. Jednak w takim przypadku zasady ustalania wysokości diety ujętej jako określona miesięcznie kwota, powinny przewidywać możliwość jej pomniejszenia w przypadku absencji radnego na posiedzeniach (rady, komisji itp.) oraz w związku z niewykonywaniem przez niego innych obowiązków.

Niedopuszczalna jest sytuacja, gdy radny otrzymuje miesięcznie zryczałtowaną dietę, pomimo tego, że nie wykonuje on swoich obowiązków, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem tej funkcji.

Wobec tego NSA odrzucił skargę kasacyjną wystosowaną przez Powiat.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 lutego 2022 r. III OSK 3602/21